

פרשת בא

אמונת חכמים

בפרשת השבוע מספרת התורה שהקב"ה ציוה את עם ישראל לקחת שה ביום העשירי לחודש ניסן, להחזיקו בבית עד יום הארבעה עשר בניסן, לשוחטו ולהקריבו לקרבן פסח. את דמו של הקרבן ניצטוו לקבל בכלי ולתת ממנו על משקופי הפתח, כדי שכשהקב"ה יעבור בתוך מצרים ויכה את בכוריהם במכת בכורות, יראה את הדם שעל המשקוף ועל שתי המזוזות "ופסח ה' על הפתח, ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף" (שמות יב, כג).

ברור ופשוט שהקב"ה יכל לדעת היכן הוא ביתו של כל יהודי גם בלי סימן זה של הדם שעל המשקוף, ומה שציוה הקב"ה את עם ישראל לעשות כן זהו משום שבשעת יציאת מצרים היו עם ישראל ערומים וריקים מן המצוות כמו שכתוב: "ואת ערום ועריה" (יחזקאל טז, ז), והיה הס"מ מקטרג בשמים על עם ישראל שאינם ראויים כלל לגאולה שהרי "עד עכשיו היו אלו (בני ישראל) עובדים עבודת כוכבים" (שמו"ר כא, ז), ולכן נתן להם הקב"ה את המצוה של קרבן פסח וכל הכרוך בה, ובזכותה נגאלו ממצרים.

ומה שעמד להם לישראל במצוה זו יותר מכל היא העובדה שהם צייתו לדבריו של משה רבנו בדייקנות נפלאה, וקיימו בדקדוק רב את כל אשר ציום על פי ה', כמו שכתוב: "וילכו ויעשו בני ישראל, כאשר ציוה ה' את משה ואהרן כן עשו" (שמות יב, כח), וכפי שמפרש רש"י שנכתב פסוק זה כדי "להגיד שבחן של ישראל שלא הפילו דבר מכל מצות משה ואהרן".

ולמידת ענוה והכנעה זו שהיתה לעם ישראל בפני משה רבנו היה כח עצום לבטל ולשבור את כל הקיטרוגים שקיטרג עליהם הס"מ, וסימן לדבר ששמו המלא של הס"מ (סמא"ל) עולה בגמטריא "ענוה" קרפב סילהתב עיפומ "ינממ תואלפנבו תולודגב יתכלה אלו יניע ומר אלו יביל הבג אל ה'": קוספה נכו) קל"א - כמספר "ענוה" (להורות שיש במידת הענוה וההכנעה בפני החכמים כח עצום להכניע את הס"מ ולבטל ולשבר את כל קיטרוגיו).

וכן אחר שכבר יצאו ישראל ממצרים ועמדו לפני ים סוף והמצרים רדפו אחריהם (כמסופר בפרשה הבאה), נבקע הים לפני עם ישראל בזכות אמונתם התמימה במשה רבנו כמו שכתוב "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" עקבנ מרטש סגה, רעוסה סיה ךותל סנכיהל סהל רמאש המב וירבדל סתונתייצ תוכזבו, (אל, די תומש) ונעשה ליבשה) כפי שציוהו ה' ואמר לו: "דבר אל בני ישראל ויסעו" (שם, פס' טו), והלכו בתוך הים עד שהגיעו המים לחוטמם (ראה שמו"ר כא, י) וצעקו לה' "הושיעני אלקים כי באו מים עד נפש" (תהלים סט, ב) ורק אז נבקע הים ונעשה יבשה.

והרי נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו), כלומר שהגאולה העתידה תהיה בדוגמת גאולת מצרים, וכמו שגאולתם של עם ישראל ממצרים היתה בזכות אמונתם הצרופה במשה רבנו וצייתנותם לדבריו, כמו כן הוא גם בנוגע לגאולה העתידה, וככל שיחזק האדם את מידת אמונתו בחכמי וצדיקי האמת שבדור ויציית לדבריהם כן יזכה להיות ראוי יותר להיגאל בחסד וברחמים.

ומכיון שבדבר זה תלויה הגאולה השלימה, לכן קודם בוא הגאולה מתגבר הבעל דבר בענין זה מאוד מאוד, ומפעם לפעם מקים בעולם אילו אנשים רשעים העושים מלחמה בצדיקים, וחולקים עליהם ומבזים דבריהם, ומטעים את עם ישראל ללכת אחר עצתם הרעה.

וכמו שקרח ועדתו לקחו מקח רע לעצמם וקמו לערוך מלחמה כנגד משה רבנו, והטעו רבים מעם ישראל אחר עצתם, כן בכל דור ודור קמים על צדיקי האמת שבדור אותם שרידים שנותרו מקרח (בבחינת מה שנאמר: "ובני קרח לא מתו") במדבר כו, יא ((ועורכים כנגדם מלחמה גדולה, ומחרפים אותם ובזים לדבריהם הקדושים.

אך כשם שסופם של בני קרח היה רע ומר, כמו שכתוב: "ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (שם טז, לב-לג), כך יהיה גם סופם של כל ממשכי דרכם העוברים על מה שנאמר בתורה: "ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר ה' ביד משה לו" (שם יז, ה).

ועל כן צריך כל אדם להישמר בנפשו מפני רשעים אלו, ובכל פעם שמנהיגי האמת שבדור מורים הוראה בענין מסוים כפי העת וצורך השעה (כמו בשעת בחירות לכנסת וכל כיו"ב), וקמים כנגדם אילו עזי פנים) גם אם הם מפורסמים בדור, ומתחזים לבעלי תורה וכו' (וחולקים על דבריהם, ומושכים רבים מעם ישראל אחר דעתם הקלוקלת, אל ישמע להם ולא יאבה לדבריהם, אלא תיכף ומיד יציית לחכמי וצדיקי האמת שבדור.

וגם אם הוא לא מבין כלל מדוע ולמה יש לעשות כדברי החכמים והצדיקים, בכל זאת ישמע להם, כפי שמצוה התורה: "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה, לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז, יא), כלומר שאפילו אם נראה לך שהם אומרים "על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל - שמע להם" (ספרי שם, והובא ברש"י עה"פ), וכל שכן שהאמת היא שהם אומרים "על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל", ורק מפני קוצר דעתך אינך זוכה להבינם, על דרך מה שאמרו חז"ל (בר"ר נג, טו) על הפסוק: "כי לא דבר ריק הוא מכם" (דברים לב, מז), "ואם ריק - מכם, שאין אתם יודעים לדרוש".

כל אדם צריך לדעת נאמנה שהשכינה הקדושה יושבת ושורה על ראשם של חכמי וצדיקי האמת שבדור, ועל פיה הם עושים את כל מעשיהם, והיא המדברת מתוך גרונם, כמו שנאמר: "ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך" (שמות טו, כו) ופירשו חז"ל במדרש (תנחומא פר' בשלח אות יט): "מכאן אתה למד שכל השומע מפי תלמיד חכם כשומע מפי הגבורה".

ומכיון שכל מעשיהם של חכמי וצדיקי האמת שבדור הם על פי רצון הבורא והוא המכוון את דרכם, ממילא כל מי שקם ועושה עימם מלחמה הרי הוא נלחם בבורא בעצמו, וכמו שמובא בגמרא (סנהדרין קי, א) שכל החולק על רבו כחולק על השכינה, וכל העושה מריבה עם רבו כעושה עם השכינה, וכל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה, וכל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה. והרי כל מי שיש לו אפילו רק מעט שכל בקדקדו מבין שמי שקם לערוך מלחמה כנגד הקב"ה הרי הוא ממש כמי שמאבד את עצמו לדעת, ויטיב לעשות אם קודם לכן יכין תכריכים ויכתוב צוואה וכו' כי בנפשו הדבר.

ולעומת זאת, כל מי שזוכה לדבוק בצדיקי האמת שבדור, וללכת אחר עצתם ולציית לכל הוראותיהם בתמימות, הרי הוא דבוק בהקב"ה ממש, כפי שדרשו חז"ל (כתובות קיא, ב) את הנאמר: "ואתם הדבקים בה' אלהיכם" (דברים ד, ד) על כל מי שדבק בתלמידי חכמים אשר "מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק

בשכינה", ומאחר שדבוק הוא בהקב"ה הרי אין מאושר ממנו בעולם, ולא יחסר לו כל טוב הן בגשמיות והן ברוחניות, ויזכה לשפע של ברכה והצלחה ובריאות ופרנסה טובה, וכל מילי דמיטב.

